

ІНФЛЯЦІЙНЕ ТАРГЕТУВАННЯ В УКРАЇНІ: ДЕКЛАРАЦІЇ НБУ ТА ПРОБЛЕМИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ

М. І. Макаренко, д. е. н., професор

ДВНЗ «Українська академія банківської справи», м. Суми

У періоди реформаторської активності в українській економіці щоразу активується питання про запровадження режиму інфляційного таргетування (ІТ) в грошово-кредитну політику. Утім наукова громадськість обговорює потенційну можливість нового монетарного устрою з 90-х років минулого століття, виявляючи об'єктивні передумови та ступінь готовності вітчизняної монетарної сфери до функціонування в умовах націлювання політики безпосередньо на інфляційні орієнтири. В офіційних документах та виступах керівництва Національного банку з 2001 р. час від часу з'являлися тези щодо необхідності та можливого скорого переходу до ІТ за прикладом деяких розвинених та транзитивних країн. Однак для невеликої відкритої економіки, якою була і по сьогодні залишається Україна, вважалось важливішим націлювати монетарні заходи на підтримання стабільності обмінного курсу з передбачуваними умовами зовнішньої торгівлі.

Кризові явища 2008 р. та початку 2015 р. засвідчили вразливість економіки загалом і монетарної сфери зокрема до впливу зовнішніх шоків, нейтралізація котрих коштувала значної частки золотовалютних резервів для Нацбанку. У міру просування економічних реформ та поствоєнної макроекономічної стабілізації на думку представників міжнародних фінансових регуляторів та НБУ визрівають передумови для запровадження невдовзі ІТ в Україні. Так, в Основних засадах грошово-кредитної політики на 2015 рік зазначається, що для подолання кризи і забезпечення цінової стабільності Національному банку необхідно проводити стратегічно і тактично виважену монетарну політику (що є підґрунтям стійкої курсової динаміки і зниження інфляції) з поступовим переходом до ІТ [1].

Не применшуючи переваг нового монетарного режиму, зазначимо істотну політичну, інституційну та технічну неготовність Нацбанку до рішучої імплементації ІТ у найближчій перспективі. Щоправда, окремі автори вважають припустимим запровадження ІТ на ранніх посткризових стадіях [2], та для цього слід створити хоча б мінімум передумов.

Політична готовність економіки до функціонування в режимі таргетування інфляції означала б завершення військової фази кризи на Сході країни, нейтралізацію політичного чинника провокування інфляційних очікувань, не підконтрольних впливу монетарної влади.

Інституційну готовність до імплементації ІТ знаменує собою реформованість самого регулятора, відновлення втраченої довіри до його політики навесні 2015 р., повернення впевненості в правильності його дій після відвертої безпорадності під час валютних збурень. Центральна банківська установа раз і назавжди повинна перетворитися з банку керівництва держави на банк усієї нації.

Формування технічних передумов ІТ означає також низку заходів, які слід реалізувати перш, ніж офіційно виголошувати новий монетарний режим. Насамперед цьогорічні темпи інфляції (та й прогнозовані на наступний рік) свідчать про слабкоке-ровану цінову динаміку, різке зниження якої спричинило б високі витрати дезінфляції, досить дошкульні в умовах виробничого спаду і безробіття. З іншого боку, відбуваються зміни в структурі та дієвості окремих каналів монетарної трансмісії, зумовлені підвищенням гнучкості курсоутворення та поступовим розвитком процентного каналу, що вкрай необхідно для операційного забезпечення ІТ.

Список використаних джерел

1. Основні засади грошово-кредитної політики на 2015 рік [Електронний ресурс] / Рада НБУ. - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=10465306>. -Назва з екрана.
2. Лепушинський В. Стратегічний документ з монетарної політики в умовах запровадження в Україні інфляційного таргетування / Володимир Лепушинський // Вісник Національного банку України. - 2015. - № 9. - С. 31.